

Håndbok i nominasjonsarbeid til lokalvalget

Utgitt av Rødt i 2022

Håndbok i nominasjons- arbeid til kommune- og fylkestingsvalget

I 2023 er det lokalvalgkamp. Fylkesstyret, by- og kommunestyret og bydelsutvalg skal på ny velges. For Rødt er lokalvalget viktig av flere årsaker:

1. Fordi det tas mange avgjørelser i lokalpolitikken som får konsekvenser for folk. Rødt som kraft i lokalpolitikken kan være forskjellen på fattigdom og ikke, og på god eller dårlig byutvikling.
2. Som sosialistisk parti skal Rødt være tilstede der de viktige kampene foregår. Noen foregår nasjonalt, andre i lokalpolitikken.
3. Valgkamp er i seg selv en viktig plattform for å få folk med på vår politikk og våre ideer.
4. Flere lokalpolitikere betyr at vi bygger mer erfaring som parti - og får flere profiler rundt om i landet.
5. Rødt har vokst i flere valg på rad. Suksesshistorien om Rødt er ikke bare moro for oss som er med, men den bidrar også til å gi oss og vår bevegelse forandring en tyngde som gjør at vi ikke kan bli ignorert.

Derfor må det gjøres en god og grundig jobb for at vi som parti blir synlige med gode kandidater fra nord til sør.

I denne håndboka går vi gjennom det valgloven krever for at dere skal få lov til å stille liste, hva Rødts egne vedtekter sier om listestilling, samt en rekke tips og triks for å få på plass en valgliste som sikrer fornøyde medlemmer og allierte, og ikke minst kandidater klare for å løfte Rødt og Rødts politikk ytterligere.

Det formelle

a) Valgloven

Siste frist for innlevering av valglister er 31. mars kl. 12.00 i valgåret. Valglister til kommunevalget skal leveres hos kommuneadministrasjonen og valglister til fylkesting skal leveres til fylkeskommunens administrasjon.

I VALGLOVENS § 6-2 STÅR DET FØLGENDE OM ANTALL KANDIDATER PÅ LISTER TIL KOMMUNE- OG FYLKESTINGSVALG:

(2) Ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg skal listeforslaget være utfyllt i rekkefølge med minimum sju kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde et antall kandidatnavn som tilsvarer det antall representanter som skal velges til fylkestinget eller kommunestyret, med et tillegg av inntil seks andre navn.

(3) Ved kommunestyrevalg kan et visst antall av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Avhengig av det antall kommunestyremedlemmer som skal velges, kan forslagstillerne gi stemmetillegg til følgende antall kandidater:

11-23 medlemmer: inntil 4

25-53 medlemmer: inntil 6

55 medlemmer eller flere: inntil 10

Disse kandidatnavnene skal stå først på listeforslaget og med uthevet skrift.

LISTA SOM LEVERES SKAL INNEHOLDE FØLGENDE INFORMASJON:

1. Hvilket valg det gjelder
2. Partiets registrerte navn (Rødt eller Raudt – ikke Rødt <distrikt>)
3. Kandidatenes fornavn, etternavn og fødselsår. Man kan legge til stilling eller bosted (i så fall må man gjøre dette på alle kandidatene) om ønskelig. Om kandidater på lista kan forveksles med hverandre må man ta med stilling eller bosted.
4. Listeforslaget må være signert av to medlemmer som bor i valgkretsen valget gjelder. Dette gjelder for lister til fylkesting, kommunestyre og bydelsutvalg.
5. I tillegg til listeforslaget må man levere et vedlegg som viser oversikt over kandidatenes fødselsdatoer samt fødselsdato og bostedsadresse

til de to underskriverne av lista.

Det er lurt at leder i nominasjonskomiteen og lokallagsleder leser gjennom de relevante paragrafene i valgloven her: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-28-57#KAPITTEL_6

b) Rødts handlingsplan

I Rødts handlingsplan vedtatt av landsmøtet i 2021 heter det at et av våre mål for perioden er:

«Å bygge et parti som fortsetter å vokse og kan håndtere vekst: For å komme nærmere målet skal vi i 2023 stille lister i flere kommuner enn i 2019, i samtlige fylker og i samtlige bydeler. Arbeidet med listestilling prioriteres av partiet fra og med våren 2022.»

I 2019 stilte Rødt 138 kommunevalglistene ved lokalvalget, samt lister i alle fylker og bydeler. I tillegg deltok sju Rødt-lag på felleslister med andre partier og initiativ. I 2023 er målet å stille til valg i mer enn 138 kommuner, samt i alle fylker og bydeler. Dette målet kan bli spisset og økt i valgkampstrategi valgt av Rødts landsstyre høsten 2022.

I handlingsplanen er listestillingsarbeidet også nevnt i to andre kapitler. Her minnes vi på ulike grupper det er viktig å prioritere og inkludere i arbeidet. Verdt å notere seg er at kjønnsbalanse ikke er nevnt i handlingsplanen, fordi det allerede er inkludert i Rødts vedtekter. Se lenger bak for info om vedtektene.

Under «Rødt er et nytt arbeiderparti» under **kapittel 3. Politiske prioriteringer** står det «For å komme nærmere målet skal... - vi sikre mange kandidater fra fagbevegelsen til kommune- og fylkestingsvalget i 2023»

Under «Å bygge et parti som gjenspeiler arbeiderklassen» i **kapittel 4. Partibygging** står det «For å komme nærmere målet skal... - det jobbes for at flere kvinner og medlemmer med minoritetsbakgrunn velges til tillitsverv i partiet og som kandidater i kommune- og fylkestingsvalget i 2023.»

c) Rødts vedtekter

Vedtektene er Rødts landsmøtevedtatte internlover. Alle lokallag og distriktslag er ansvarlige for å følge disse. Ved listestillingsarbeidet er det først og fremst spørsmålet om kjønnsbalanse som får plass.

«I alle organ innanfor Raudt, ved val av delegatar og ved nominasjon til Raudt sine vallister skal det vere minst 50 prosent kvinner. For å sikre kvinner høgt opp på lister, bør minst annankvar kandidat vere kvinne. Unntak frå dette kan gjerast ved vedtak i landsstyret eller andre organ landsstyret gir slik myndigheit til.»

Erfaringen fra tidligere valg er at man må starte arbeidet med en god kjønnsbalanse i god tid. Det tar ofte kortere tid å få et ja fra en mann, enn en kvinne. Terskelen for å ta på seg store arbeidsoppgaver, og ikke minst være parties ansikt utad lokalt, er for mange stor. Det er det mange og gode systematiske grunner til. Arbeidet som gjøres for å få kvinner høyt på lista må gjøres grundig. Ikke bare gjennom overtalelse, men også gjennom tilrettelegging. Er det manglende skoloring, familiesituasjon eller andre årsaker til at man ikke ønsker å være kandidat, så er det utfordringer som ofte kan løses. Men slikt kan man ikke finne ut av på en uke før listestillingsfristen, det må avklares i god tid.

I 2019 så det lenge ut til at kjønnsfordelingen blant toppkandidatene ble jevn. Men den siste innspurten før fristen 31. mars, førte til mange nye Rødt-lister, nesten utelukkende med menn på topp, og dermed bikka balansen i klart favør menn.

Om Rødt skal være et feministisk parti, må vi ta rollen vår på alvor også under listestillinga. Det må jobbes grundig for å finne gode kvinnelige kandidater. Har man gode kandidater av ulike kjønn til å stå på topp, bør kjønn være en tungtveiende faktor. Kun med en slik prioritering vil vi kunne følge våre egne vedtekter og få en jevn balanse mellom kvinner og menn på topp.

Klarer ikke dere å oppfylle kravet om kjønnsbalanse i vedtektene må det søkes dispensasjon hos landsstyret. En slik søknad sendes til partisekretær Benedikte Pryneid Hansen (benedikte@roedt.no).

Hvordan en god liste ser ut

Rødts vedtekter og Rødts handlingsplan sier noe om hvordan en god liste ser ut, men ikke alt. Det aller viktigste er at listetoppene består av folk som er klare til å jobbe hardt for Rødts politikk i kommunestyre, fylkesting og bydelsutvalg. Men det er også viktig å strebe etter å lage lister med kandidater med ulik erfaring, og som folk flest kan kjenne seg igjen i. Her er noen ting man bør tenke over:

- Om lista har kandidater med bakgrunn i organisasjoner og folkelige bevegelser, spesielt fagbevegelsen.
- Om lista har kandidater med minoritetsbakgrunn.
- Om lista har kandidater i alle aldre. Det skal jobbes for at valglisterne har ungdomskandidater. I den prosessen er det lurt å involvere Rød Ungdom lokalt.
- Om lista har kandidater med relevant erfaring og/eller kompetanse for valgkamp.

En god prosess

Rødt er et parti i vekst. Etter valget i 2023 vil vi sannsynligvis ha enda mer innflytelse i kommuner og fylker fra nord til sør. Mens man i noen mindre kommuner vil jobbe for å få nok folk til å stå på lista, vil man andre steder ha mange som kan tenke seg å bidra. Det er sannsynlig at det blir mange kamper om plassene fra topp- og nedover på listene.

For mange kan det være følelser i spill. Det hender også at det er politiske og strategiske uenigheter om hvordan man skal opptre i lokalpolitikken. En god prosess fordrer at alle medlemmer og venner av partiet blir invitert inn i prosessen, og at alle som ønsker det blir hørt.

Under følger et forslag til faseplan. Her er ligger det inne forslag til tidsfrister som enkelte kan bli litt svette av. Vi forstår selvsagt at ikke alle klarer å avholde nominasjonsmøtet sitt i 2022. Samtidig er det et godt mål å strekke seg etter. Jo før man har lista klar, desto tidligere kan profileringen av kandidater starte. På nyåret er det dessuten flere konkurrerende prosesser som krever kapasitet. Årsmøtesesongen går i gang, og i april er det landsmøte. I tillegg skal man ha tid til å legge planer for selve

valgkampen.

FASE 1: FÅ PÅ PLOSS NOMINASJONSKOMITE

Jo før jo heller. Helst skal nominasjonskomiteen være klar før sommeren 2022.

I mindre kommuner, der man kanskje ikke har nok medlemmer til både å ha et lokallagsstyre og en nominasjonskomite, kan lokallagsstyret ta seg av prosessen. Dette bør i så fall avklares på et medlemsmøte der alle medlemmer er innkalt.

FASE 2: INNSPILLSRUNDE (CA 1. AUGUST TIL 31. AUGUST)

Lokallag og medlemmer må få komme med innspill tidlig i prosessen. Nominasjonskomiteen bør ikke komme med noen konklusjoner på dette tidspunktet, men heller være lydhøre overfor ønsker fra organisasjonen. I denne fasen kan det også være lurt å høre med tidligere kandidater i fylket eller kommunen om deres erfaringer fra tidligere. De som har tettest tilknytning til lokalpolitikken per i dag, for eksempel med å sitte i kommunestyret eller i lagsstyret, bør intervjues fysisk. Hva har fungert og ikke? Ønsker de å stille igjen? Ingen skal ha klippekort på noen topplasseringer. Likevel sitter mange på erfaringer det er viktig å få med videre. For en ryddig prosess, og for å unngå sure miner, er det viktig at alle føler seg hørt i prosessen.

Noen vil oppleve at det ikke renner over av innspill. Da kan det være lurt å kontakte medlemmene direkte. Har man ikke fått innspill fra organisasjonen, har man et dårlig utgangspunkt for å lage en liste som har organisasjonen i ryggen.

FASE 3: FORELØPIG OPPSUMMERING OG INTERVJUER (CA. 1. SEPTEMBER TIL 15. SEPTEMBER)

Nå er det på tide å samle informasjonen og diskutere den i nominasjonskomiteen. Er det noen kandidater som blir spesielt løftet fram av organisasjonen? Er det andre kandidater nominasjonskomiteen mener har blitt glemt?

Gjør opp status. Hvem er potensielle første og andre-kandidater, og hvem er potensielle til å fylle resten av lista? Potensielle kandidater til de fem første plassene på lista bør så kontaktes og inviteres til et intervju. Her er noen spørsmål det kan være lurt å få svar på under intervjuene:

- Kan det være aktuelt for deg å stille?

- I hvor stor grad har du mulighet til å prioritere Rødt? Er du klar for å delta på nasjonale kandidatskoleringer, lokal aktivitet, samt debatter, pressearbeid og alt som følger med i en travel valgkamp? Har du mulighet til å bli frikjøpt om det skulle bli aktuelt?
- Er det noen av Rødts hovedsaker du føler deg kallet til å fronte?
- Er det noen politiske saker du er uenig med Rødt i, og hvordan vil du eventuelt håndtere å måtte stemme i tråd med partiets vedtak i slike saker?
- Har du noen svakheter eller tabber/feil som kan bli et problem for Rødt lokalt og/eller nasjonalt i valgkampen?

I forkant kan det også være lurt å gjennomføre et søk på de aktuelle kandidatene i oppføringer i søkemotorer, sosiale medier og media. Ikke for å snoke, men fordi kandidater skal representere partiet i offentligheten og dermed vil bli behandlet som offentlige personer, hvor det de har foretatt seg og som er tilgjengelig kan bli et tema for omtale og offentlig debatt. Dette kan bli tilfelle for alle på lista, ikke bare de øverste. Kontakt partikontoret hvis du er usikker på hvordan du bør gå fram.

FASE 4: NOMINERING (CA. 16. SEPTEMBER TIL 30. SEPTEMBER)

Avhengig av hvor mange mulige kandidater dere har, så kan det være lurt å dele de navnene som har sagt ja til å stille med organisasjonen, og be lokallag nominere. Dere kan både oppfordre organisasjonen til å nominere nye kandidater, og gi tilbakemelding på så langt aktuelle kandidater.

FASE 5: LISTE TIL NOMINASJONSMØTET (CA. 1. OKTOBER TIL 15. OKTOBER)

Basert på nominasjonene fra lokallag, og eget skjønn, setter nominasjonskomiteen opp sin liste i tråd med vedtektene. Denne sendes via styret ut til medlemmene sammen med innkalling til nominasjonsmøtet.

FASE 6: NOMINASJONSMØTET (RUNDT 15. NOVEMBER)

Her greier nominasjonskomiteen ut om prosessen, og om sitt forslag til liste. Så får møtet si, mene og vedta sitt. Jo bedre prosess, desto færre endringer på selve møtet. For både komiteen og organisasjonen er det derfor best om prosessen er mest mulig ryddig og åpen.

For formaliteter rundt nominasjonsmøtet, se neste kapittel.

Nominasjonsmøtet

Det er fylkesstyret for fylkestingslista og lokallagsstyret for kommunelista som innkaller til nominasjonsmøtet. Det er god praksis å innkalle til møtet senest en måned i forkant. Ferdig innstilling til helhetlig liste bør være sendt ut senest to uker før møtet. Det er lurt å sette dato for nominasjonsmøtet tidlig.

Om nominasjonsmøtet ikke vedtar den fulle lista har man to alternativer:

- Man kan avholde et nytt nominasjonsmøte før fristen for listestillinga, for eksempel på årsmøtet.
- Man kan delegere ferdigstillinga til lokallagstyret.

Nominasjon og HyperSys

Vi kan registrere nominasjonskomiteen i HyperSys så de har tilgang til å se opplysninger om medlemmer da dette kan være en fordel i deres arbeid. I så fall må lagett sende inn protokoll fra møtet komiteen ble satt ned på, med oversikt over komiteens medlemmer til medlem@roedt.no.

Nominasjonskomiteen vil da få mulighet til å se på personopplysninger om medlemmer fra hele lokallagsorganisasjonen.

Nominasjonskomiteen vil ikke ha tilgang på å endre personopplysninger eller til å sende sms og e-post fra HyperSys.

Lokallagsstyret har ansvar for å informere nominasjonskomiteen om at medlemskap i Rødt er personsensitiv informasjon som de ikke skal dele med andre.

Kontaktpunkter sentralt

Står dere i stampe? Trenger dere råd om prosessen videre? Trenger dere svar angående oppgaver man må forvente på Stortinget? Dette er de du kan ta kontakt med hvis det er noe du lurer på i nominasjonsprosessen:

Gjennom mailen medlem@roedt.no får dere direkte kontakt med partiets sentrale organisasjons- og valgkampsekretærer. I tillegg har alle distrikt nå egne regionsekretærer. Oversikt over disse finnes på roedt.no/ansatte. Ikke nøl med å ta kontakt!

